

Jógvan Fríðriksson í flaggrøðu:

Fólkaflýtingin er ikki bert tøl – hon snýr seg um menniskju

Flaggrøðan, Jógvan Fríðriksson, sóknarprestur, flaggðafin helt við Bygdarhúsið á Strøndum

Morgunin var valla meira enn eina økt gamal, tá tann vaknandi bygðin hevði vundið Merkið í húnarhátt. Tann árligi hátíðardagurin hjá tjóðini var enn einaferð komin, og fólkið heilsaði honum við frágð og gleði.

Hugnaligt og friðsælt at skoða hesar vøkr liit bleikra á krossristum dúki. Ein fløvi av lívi og tjóðskaparligum dámi, ein kensla av vælveru. Í tí kalda várliga lotinum bar Merkið boð um frælsi og skynsamligt lyndi.

Hjá okkum, ið eru borin eftir seinna kríggi, er hesin dagur blivin ein sjálfvlygja. Ein sjálvsgæd siðvenja, at føroyingar 25. apríl fylkjast um Merkið. Hetta er okkara land og Merkið boðar frá, at hetta er vart lív og upphav.

Og tó, so eru árinu ikki so mong, síðani hetta gjørdist sjálvsgæd móguleiki. Ásannast má, at søgan ikki er so vøkur, tá hugsað verður um rætt Føroya at vinda egð flagg á stong. Sannførandi var stríð teirra, sum stóðu í hesum starvi, at veita tjóðini tann rætt og tær sømdir, ið søma seg frælsu og fríbornu fólki. Og sjálvt um søgan skivur tvinnanda eftirmæli, so kann av sonnum sigast, at Merkið er blivið fólka-egn og rist inn í fólkasálin.

At Føroya fólk stendur samah um tey eyðkenni, ið mynda og sermerkja tjóðina, er av størsta týðningi. At vera góður við sínar egnu røtur og sítt egna upphav er ein avgerandi fyrirtreyt, at lívið kemur at heppnast og laga seg sum frægast. At hava jørbíndi í sínum dagliga umhvørvi skapar trivnað.

Týðningin av at kenna seg sjálfan og sínar egnu røtur, sá teir føroysku unglingarnir á Garði niðri á danalandi í vaknandi tjóðskapardøgum. Tað er ein fylgja av sannføring teirra, at okkara vakra oyggja-

land fekk tað flagg, sum nakað eftir sín uppruna varð kallað Merkið. Áhugavert er at leggja til merkis, at tann av landi farni ungdomur í útlegd evnaði Merkið soleiðis, at pláss var til fedranna arv og guðstrúgv.

Sjálvt um bygnaðurin í tí føroyska flagginum sum heild líkist norðurlendsku grannunum, so er eyðsýnt, at krossurin hevur verið rættiliga avgerandi fyri, at júst hetta flaggið gjørdist tjóðmerkið. Trúgvinn á Kristus bar eisini her ávegis.

Søgan veit eisini um onnur uppskot. Nevnst kunnu Tjaldursflaggið og Veðraflaggið. Hesi fløgginu vóru á ein hátt nøkunnunda eins, – ein ræthymingur við reyðari rond um bláan dúk. Á tí bláa dúkinum var so ávikavist eitt tjaldur og ein veður. Hesi fløgginu eru rættiliga einföld men vøkur. Tó skal sigast, at kørar hendur teknaðu og evnaðu til Merkið – føroyska flaggið.

Við Merkinum fekk tjóðin ein identitet, ein samleika. Tað er einki yvir at dylja, at kærleikin til fosturlandsjórð er ríkiðmi. Hendan dýrgrip bera okkara sjómenn við sær á øllum teirra leiðum yvir stór og fremmand hæv. Um hendan dýrgrip savnast føroyingar í útlegd bæði til álvara og gaman. Um hendan dýrgrip savnast føroyingar í útlegd bæði til álvara og gaman. Um hendan dýrgrip savnast vit í dag og bera Merkinum kvøðu.

At vera føroyingur! Tað er ein dýrgripur at vera borin og uppvaksin á hesum klettum. Tað er ein dýrgripur, at vit lærdu móðurmál og eiga heimliga mentan. Tað er ein føringur, ið vellar fram úr annars kørjum klettum.

Tað er torført at gera hetta virðið upp. Tað hevur nakað við sjálvst lívið at gera, ein borin tryggileiki. Hvat tað er at fara ein túr í hagan, ella fara á flot, ella bara fara inn á

teimum tóku tey sær ongan-
ið mynduleika at spæla
violin, men sótu á aftasta
benkrinum hjá Javnaðar-
flokkinum og pumpaðu upp
á hvør sína lífu munnharpu.

Føroyingar mugu savnast
tvørtur um politisku mörk-
ini. Teir gomlu flokkarnir
hava staðið sína royndartíð
og eru fallnir, og við sær í
fallinum tóku teir tað land-
ið, sum vitelska. Flokkarnir
í dag eru bara skrødd leik-
tjöld, har degenereraðar
klovnrir ganga og mæla í ør-
viti. Føroyar mugu fáast
aftur á fótur. Ein tvørpoli-

ist fylking við rótum, ið
greina seg inn í bestu tradi-
sjónirnar hjá fakfelags-
rørsluni, og við prinsippum,
ið gagna tjóðini, soleiðis
eigur at verða farið til valið í
heyst.

Tað má fáast skikkur á
fiskivinnuna. Men ikki við
at endurtaka stórlætisfør-
skapin frá 80'num, tá vit
høvdu tey stórlignastu
skipini, men so sanniliga
eisini vóru stórlignastu
skuldarreyvmar á fiski-
feltinum. Latið okkum
heldur fáa ein 100 tonsara
við 14 línunum um

borð. Eg skal ikki gera
nakra roynd til at mana fram
eitt paradís, av tí verður
man altíð skuffaður. Men
ringar skulu spjaldast í vatn-
inum. Klokkanur senda
kkum stríðsboð.

Annars kundi tað hent, at
vit koma at verða eitt fylgi
av kamelum gloymdir úti í
oyðimørkini.

Gott 1. mai.

Jóanes Nielsen

gólvið á vitjan uttan fyrst at hava boðað frá í telefon. Hvat tað er at liva í Føroyum, hetta ríkiðmið sakna flest øll, ið noyðdust at fara í útlegd.

Hvar er hetta virðið í dag? – kundi verðið spurt. Er tað ikki ein stór skomm at vera føroyingur og savnast undir Merkinum skuldarbundin nógv ár fram í tíðina? Hava vit ikki gjørt okkum fyri skommum so tað munar og kørir hvønn føroyskan neista langt inn í komandi øld?

Tíverri – eru tað mong, ið líkasum dragast við hesa skuldarskenu. Ein nívandi kensla, at hugsjónin bar ikki ávegis. Tað bar ikki til, – og ber ikki til!

Tað er í stórari virðing fyri øllum teimum, ið komu illa fyri av sje- og áttatíðrunum, at vit í dag savnast um Merkið. Lat tað ljóða um dalar og fjøll, lat tað runga millum heygjar, – at tað føroyska fólkið ikki eigur at bera stórr skuldarskenu enn neyðugt. Tað er eingin skomm hvørki hjá tí einstaka ella tjóðini, – tað er eingin skomm at gerast fátækur. Sjálvandi hava vit eina ábyrgd og hana skulu vit átaka okkum. Men afturgangstíðin hevur eisini stóði í vánaligum alheims búskapi og fremmandum árinu.

Í staðin fyri at skammast og missa mótið, eiga vit at vísa á, at vit í Føroyum gloymda at liva sum føroyingar. Tað er størsti tjóðskaparligi skaðin í nýggjari tíð, at vit í Føroyum valdu at liva sum ein vit livdu í einum ævium Eldorado.

Tað er hetta 25. apríl minnir á, at vit eru føroyingar serstøk tjóð. Tey virði, landið eigur og gevur, mega koma aftur í hásetið. Tað tykist alneyðugt í hugburði og hugsan at koma aftur til lands. Í Føroyum livdu vit líkamliga, virkaðu og búðu. Men fólkasálin og hugburður var sjáldan innan føroyskar landdóddar.

Vit gloymdu okkum burtur og gjørdust stórtøk. Vit gloymdu heimliga siðvenju og fóru at kopiera hugburð og lívsstíl. Og er hugburðurin av fremmandum uppruna veksur fremmandur vøxtur í heimligari jørd.

Og tað er tað sum hendi! Soleiðis sum vit livdu, – tað var eitt lív, ið ikki var lívað við útgangsstøði í heimligum umhvørvi. Vit

lósu útlendskar bókur og funnu útav, at hetta var gott og spennandi. Soleiðis vilja vit eisini hava tað.

Men! Ein var feilurin stóri! Heimliga jørbíndi varð ongantíð kannað. Føroyska fólkasálin varð ongantíð eftirspurd hvørki alment ella privat.

Úrslitið kenna vit! Okkara landsmenn flyta av landinum. Bygdir fólkatómar. Tað eru ikki bara tøl, talan er um. Tað er um menniskju at røða. Menniskjalagnur í hópatáli! Og fyri hvønn tann, ið fer í útlegd, eru Føroyar eitt vet fátækari. Tí fátækt er tað land, ið ikki rúmar sínum egnu.

Merkið veittrar í dag og letur ljóða, at ríkiðmið ikki bara eru pengar og bilar. Ríkiðmið er at kunna liva og doyggja í sínum egna landi mettur av døgum. Hetta visti tann gamli føroyingurin, ið arbeiðdi sítt dagsverk mangan í trongum tíðum og korum.

Og tey livdu í samvinnu við onnur lond. Livdu sum føroyingar. Kvøðu føroysk kvæði. Lestrabókin og guðstrúgvinn sæst aftur í krossinum. Og tað var livandi í Føroyum. Mangan fátæksligt, – men tey livdu.

Vit mega sum fedramir reisast til felags mál. Standa saman sum føroyingar í hugburði og mentan. Tað er byrjanin til eina endurreisn við rímligum sosialum korum.

»Lær meg fram um alt at gloyma meg og móti, tá tað ræður um at verja merki títt, lat meg teljast millum teir, ið berjast tá, aldri víkja tínum fagra merki frá«.

Og vit vilja síggja, at grasgrøn er líð ár um annað! Undir veittrand Merkinum mennist tjóðin sum dagur líður. Og tað ber ávegis framá!